

Klass: Gastropoda (snäckor), **Ordning:** Littorinimorpha, **Familj:** Naticidae (borrsnäckor), **Släkte:** *Euspira*, **Art:** *Euspira pallida* (Broderip & Sowerby, 1829) **Synonymer:**

Kännetecken

Euspira pallida har en smal och djup navel, vilken är tydligt mindre än hos övriga medlemmar i familjen. Skalet blir upp till 22 mm långt och 20 mm brett. Skalfärgen är gräddvit, ibland med en orange eller brun anstrykning och små oregelbundna bruna fläckar. Vindlingarna är något uppsvällda med tydliga sömmar. Sista vindlingen upptar 90-95 % av den totala skallhöjden, medan skalöppningen upptar 75-80 %. Skalöppningens yttre läpp, vilken i sin inre del är konvex, börjar i 110° vinkel mot spirans axel och i rät vinkel mot sista vindlingen. Innerläppen är bred och bildar ofta en kraftig, massiv förtjockning. Djuret liknar övriga *Naticidae*, och är till färgen gräddvitt med vita fläckar.

Utbredning och status

Arten har cirkumpolär utbredning, och förekommer söderut till västra Europas kuster och i Amerika till North Carolina på östkusten och till Monterrey på västkusten. På Asiens östkust förekommer arten ner till Japan, och den finns dessutom i Arktis och Nordatlanten. Den förekommer längs hela norska kusten, men saknas numera i Skagerrak. Den förekommer dock i Kattegatt på sand- och lerbotten, och uppträder regelbundet i norra och mellersta Öresund. Arten lever på mjukbottnar på 10-2000 meters djup, men i södra delen av utbredningsområdet förekommer arten främst på de större djupen. Under åren 1921-38 återfanns arten på ett flertal platser, främst mjukbottnar, i Skagerrak och Kattegatt ner till Laholmsbukten på djup mellan 22 och 250 meter. Från 1896 och framåt förekommer tämligen regelbundna rapporter om arten från Landskronadjupet, mellersta Öresund, samt Knähakenområdet i norra Öresund. På grundval av artens nutida utbredning klassificeras den som sårbar.

Ekologi

Arten livnär sig på musslor. Äggen läggs i ringformiga samlingar på 30-45 mm med få kapslar. Varje kapsel innehåller 1-2 stora ägg. Larverna utvecklas direkt till juveniler utan något pelagiskt stadium.

Hot

Arten tycks numera endast förekomma regelbundet inom ett begränsat område i Öresund, vilket inte längre trålas. Orsaken till tillbakagången i Skagerrak är inte klarlagd, men de mjukbottnar som arten tycks föredra är utsatta för sedimentation till följd av övergödning och trålning, samt i viss mån även muddring. Miljögifter, särskilt organiska tennföreningar, har också visat sig vara ett mycket allvarligt hot mot flera arter av snäckor eftersom de påverkar reproduktionen. Artens möjligheter till spridning och återkolonisation är begränsade i och med att dess larver inte är pelagiska.

Åtgärder

Det är viktigt att miljömålsarbetet med att minska tillförseln av näringsämnen och miljögifter till havet fortsätter och intensifieras. Det är dock svårt att föreslå mer specifika åtgärder eftersom kunskapen om vad som orsakat artens tillbakagång är bristfällig.

Litteratur

- Fretter, V. & A. Graham. 1981. The Prosobranch Molluscs of Britain and Denmark. Part 6 – Cerithiacea, Strombacea, Hipponiacea, Calyptraeacea, Lamellariacea, Cypraeacea, Naticacea, Tonnacea, Heteropoda. *J. Moll. Stud.* Supplement 9.
- Graham, A. 1988. Molluscs: Prosobranch and Pyramellid Gastropods. *Synopses of the British Fauna (New Series)* No. 2. The Linnean Society of London.
- Göransson, P & M. Karlsson. 1998. Knähaken – Öresunds stolthet. Ett hundraårigt perspektiv över biologisk mångfald i ett kustnära havsområde. Malmöhus läns landsting – Miljöårdsfonden. Miljönämnden i Helsingborg.
- Göransson, P & L. Carlson. 2002. Staffans Bank och Landskronadjuget. Undersökningar av den biologiska mångfalden i Öresunds djupaste delar. Miljöårdsfonden Region Skåne. Miljönämnden i Landskrona.
- Hansson, H. G. (Comp.), NEAT (North East Atlantic Taxa): Scandinavian marine Mollusca Check-List. Internet Ed., Aug. 1998. (<http://www.tmb.lgu.se>).
- Hubendick, B & A. Warén. 1974. Småsnäckor från svenska västkusten - 6. Släktena Emarginula, Lacuna, Natica, Philbertia m.fl. Särtryck ur Göteborgs Naturhistoriska Museum Årstryck 1974.
- Jensen, K. R & J. Knudsen. 1995. Annotated checklist of recent marine molluscs of Danish waters. Zoological Museum, København.
- Jägerskiöld, L. A. 1971. A survey of the marine benthonic macro-fauna along the Swedish west coast 1921-1938. *Acta Regiae Societatis Scintiarum. et Litterarum Gothoburgensis. Zoologica* 6, Kungliga Vetenskaps- och Vitterhets-Samhället, Göteborg.
- Thorson, G. 1946. Reproduction and larval development of Danish marine bottom invertebrates, with special reference to the planktonic larvae in the sound (Øresund). *Medd. Komm. Danm. Fisk. Havund. Ser. Plankton. Bind IV.* København.

Författare

Peter Göransson. © ArtDatabanken, SLU 2005.